

RAAD VOOR HET VRIJ AANVULLEND PENSIOEN VOOR ZELFSTANDIGEN

Brussel, 18 augustus 2004

ADVIES nr. 4

Uitgebracht door de Raad voor het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen betreffende het ontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 52bis van het koninklijk besluit nr.72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, en van artikel 45 van de programmawet (I) van 24 december 2002, van het ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van het model van attest, bedoeld in het koninklijk besluit van ... houdende uitvoering van artikel 45 van de programmawet (I) van 24 december 2002, alsmede van het model van attest voor de fiscale aftrek.

Inleiding

Artikel 45 van de voornoemde programmawet (I) van 24 december 2002 (WAPZ) bepaalt dat de bijdragen die in het kader van de WAPZ worden gestort, het karakter hebben van sociale bijdragen verschuldigd in uitvoering van de sociale wetgeving inzake de belastingen op de inkomsten, op voorwaarde dat de aangeslotene tijdens het betreffende jaar daadwerkelijk en volledig de sociale bijdragen heeft betaald die hij verschuldigd is krachtens het sociaal statuut der zelfstandigen.

De WAPZ bepaalt dat voortaan enkel de pensioeninstellingen de aanvullende pensioenen van de zelfstandigen mogen beheren omdat de kassen hiertoe niet meer gemachtigd zijn. Niettemin voorziet de wet in de mogelijkheid voor de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen om de bijdragen te ontvangen die verschuldigd zijn krachtens de WAPZ, teneinde ze over te maken aan de door de zelfstandige gekozen pensioeninstelling (art. 70 van de WAPZ).

Voorts moet de fiscale administratie over het bewijs beschikken dat de referentiebijdragen wel degelijk aan de sociale verzekeringsfondsen zijn betaald geweest, om de fiscale aftrek aan de zelfstandigen te kunnen verlenen in het kader van de storting van de bijdragen voor het aanvullend pensioen.

Om het verband te leggen, wordt voorgesteld dat de sociale verzekeringsfondsen aan hun aangeslotenen een attest overhandigen waarin de naleving van hun verplichtingen wordt erkend.

Op te merken valt dat de Raad, in zijn advies nr. 3 van 3 december 2003, naar aanleiding van de door de Commissie voor het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen gestelde vragen over de vorm die het attest moest aannemen, erop gewezen had dat een besluit moest worden genomen om dit punt te regelen.

Advies

1. Ontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 52bis van het KB nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, en van artikel 45 van de programmawet (I) van 24 december 2002

1.1. Artikel 52bis van het KB nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen vormt met name de juridische grondslag waarop dit ontwerp steunt.

Het voornoemde artikel 52bis van het KB nr. 72 heeft evenwel enkel tot doel de sociale verzekeringsfondsen toe te laten zelf de bijdragen voor het aanvullend pensioen te ontvangen om ze aan de pensioeninstellingen over te maken. Het slaat niet rechtstreeks op de fiscale aftrekbaarheid van deze bijdragen.

Zelfs al verleent artikel 45 van de WAPZ niet uitdrukkelijk volmacht aan de Koning om de aflevering van een attest door de sociale verzekeringsfondsen te regelen, kan er toch van worden uitgegaan dat de ruime formulering van artikel 80 van de WAPZ het mogelijk maakt een juridische grondslag te vinden in het ontwerp van KB.

Bijgevolg is de *Raad* van oordeel dat het koninklijk besluit enkel mag worden genomen op basis van de artikelen 45 en 80 van de WAPZ en de verwijzing naar artikel 52bis van het KB nr.72 hierbij moet worden geschrapt.

- 1.2. De *Raad* stelt tevens voor dat de titel van het koninklijk besluit uitdrukkelijk zou verwijzen naar de aanvullende pensioenen.
- 1.3. De *Raad* meent voorts dat de aflevering van het attest systematisch zou moeten gebeuren voor alle aangeslotenen die in orde zijn met hun sociale bijdragen, en niet alleen op verzoek.
- 1.4. De *Raad* vestigt er tevens de aandacht op dat de namen van de Ministers en de rangorde moeten worden aangepast aan de wijzigingen die op het niveau van de Federale regering zijn tot stand gekomen.

2. Ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van het model van attest, bedoeld in het koninklijk besluit van houdende uitvoering van artikel 45 van de programmawet (I) van 24 december 2002

- 2.1. De *Raad* oordeelt dat de titel van het ministerieel besluit zal moeten worden herzien en de exacte titel zal moeten overnemen van het koninklijk besluit dat het uitvoert.
- 2.2. Aangezien in tal van gevallen de sociale fondsen voor zelfstandigen reeds attesten leveren, met name voor de storting van de gewone bijdragen, moet een opeenstapeling van attesten worden vermeden.

Eenzijds moet dus aan de fondsen voldoende armslag worden gegeven voor het afleveren van één enkel document dat de verschillende gegevens bevat die op fiscaal vlak zijn vereist, anderzijds moet worden vermeden dat deze gegevens aanleiding geven tot verwarring of tot interpretatie door de fiscale administratie.

- 2.3. Na een analyse oordeelt de *Raad* dat het ministerieel besluit rekening houdt met dit aspect door toe te staan dat andere door de fondsen afgeleverde attesten eveneens als geldig worden beschouwd zodra alle op het model vermelde gegevens integraal zijn overgenomen.

Vanuit hetzelfde perspectief is de *Raad* evenwel van mening dat artikel 1 leesbaarder zou zijn door het te beperken tot één enkel lid, luidend als volgt : « het in het KB.... bedoelde attest moet de vermeldingen in het bij dit besluit gevoegde model nauwkeurig weergeven ».

- 2.4. De *Raad* dringt er met betrekking tot de onmiddellijke inwerkingtreding op aan dat, zelfs indien de attesten door de sociale verzekeringsfondsen ten vroegste in het 1ste semester 2005 moeten worden afgeleverd, er maatregelen zouden moeten worden genomen opdat de besluiten zo vlug mogelijk gepubliceerd zouden worden, in elk geval vóór het einde van het jaar, en dat de fondsen tijdig zouden worden ingelicht over de exacte inhoud van de besluiten, om te vermijden dat zij attesten afleveren die niet gelijkvormig zijn aan de voorschriften. Te dien einde zou het wellicht nuttig zijn om een datum vast te stellen waarop de fondsen aan hun verplichting tot het afleveren van het attest moeten hebben voldaan.

3. Het model van attest voor de fiscale aftrek

- 3.1. De *Raad* stelt voor dat de titel van het attest zou worden herzien als volgt : « Attest voor de fiscale aftrek van de bijdragen voor het vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen » en dat er duidelijk zou worden verwezen naar het betrokken jaar.
- 3.2. In verband met de inhoud is de *Raad* van mening dat het wenselijk is om de tekst van artikel 45 van de WAPZ over te nemen.

Deze tekst zou kunnen luiden als volgt : « de aangeslotene heeft gedurende het jaar, daadwerkelijk en volledig de bijdragen betaald die hij verschuldigd is krachtens het sociaal statuut van de zelfstandigen.